

Klimatyczne przekleństwo

23 maja 2023

Klimatyczna unikalność Rosji polega na tym, że jest to najzimniejszy kraj świata. Izotermy duszą Rosję i oddzielają lodową zasłoną od Europy Zachodniej czy Japonii.

Rosja ma potężne terytorium, przypomnijmy – jest największym wśród państw świata. 17 milionów km² powierzchni, gdy Kanada posiada 10 mln, Chiny 9,5 mln, a Polska – 0,3 mln. Jednak Rosja to także najdalej na północ położone państwo świata. Tam znajduje się biegun zimna, a największe miasta Rosji – Moskwa i Sankt Petersburg, położone na wysokości południowego Labradoru i Alaski, gdzie terytoria są praktycznie niezasiedlone. Specyfika Rosji związana jest także z grubą i trwałą pokrywą śnieżną. W kraju Krasnojarskim okres zalegania śniegu to 1-2 miesiące, a na Tajmyrze do 260 dni.

Północ i wschód Rosji są niezwykle nieprzyjazne dla człowieka ze względu na zimno. Terytorium Dalekiej Północy to 12 milionów km² (70% z 17,1 mln km²), a zaledwie 9,8 miliona mieszkańców (6,7% ludności ze 143 mln). Tam klimat jest najsurowszy, tereny to strefa arktyczna, tundra i północna tajga. Prawie 2/3 powierzchni kraju jest pokryte wieczną zmarzliną. To podziemne zlodowacenie, gdzie temperatury

utrzymują się poniżej punktu zamarzania wody nawet w najcieplejsze miesiące letnie, systematycznie niszczy wysiłki i nakłady poskramiania rozległych terytoriów.

Ale co tam Syberia czy Daleki Wschód. Porównanie europejskiej części Rosji z zachodnią Europą, także pokazuje, jak niesprzyjające warunki ma nasz wschodni sąsiad. Pokrywa śniegu leży w tej części 3-4 miesiące (Wołgograd, Moskwa), a nawet do 6-7 miesięcy (Jekaterynburg, Petersburg). W Europie prawie w ogóle nie ma tego zjawiska, gdyż pokrywa tworzy się poniżej minus 3 stopni. Także europejskie rzeki (oprócz Skandynawii) praktycznie nie zamarzają, gdy w europejskiej części Rosji są od 3 do 7 miesięcy skute lodem.

Z powodu zimna ogromna większość terytorium po prostu nie nadaje się do życia bez ogrzewania, na które trzeba ponieść ogromne (w porównaniu do większości państw) wydatki. Większe są więc nakłady na ogrzanie budynków, zużycie materiałów, kosztowniejsze konstrukcje. Droższa jest infrastruktura drogowa, mostowa, kolejowa – niszczone zamarzającymi wodami gruntowym, obfitymi opadami śniegu, oblodzeniami. Koszty napraw szkód także są znaczące.

Rosja to klimat kontynentalny, o niskich temperaturach zimowych, z o wiele krótszą wiosną i jesienią, z dużo wyższym zagrożeniem przymrozków w okresach ciepłych. Temperatury okresu wegetacyjnego w Rosyjskiej Federacji znacząco ustępują regionom dawnego ZSRR (Ukrainie i Mołdawii) czy republikom Azji Środkowej. I według światowych standardów jest poniżej poziomu opłacalności uprawy ziemi. To ogranicza rosyjskie rolnictwo.

Wyższe potrzeby surowcowe, energetyczne, a także większe potrzeby kapitałowe – to wszystko zwiększa koszty wytworzenia dóbr konsumpcyjnych. Dodatkowo przy finansowaniu inwestycji kredytem, ta niekonkurencyjność pogłębia się z powodu kosztów kapitału. Uwarunkowania klimatyczne i rozciągnięcie kraju to podstawowe czynniki, które czynią Rosję nieatrakcyjną dla

zagranicznych inwestycji, skierowanych na najwyższe zwroty. Więc kapitał nie napływa, a ten, który zostaje tu wypracowany, ucieka w rejony, dające większe zyski.

Dlatego większa część rosyjskiej produkcji jest niekonkurencyjna wobec reszty świata. Właśnie z powodu surowego klimatu wymaga większych nakładów energii, choćby z konieczności dostarczenia ciepła mieszkańcom. Szczególnie budownictwo, infrastruktura drogowa, kolejowa i komunikacja. Rosyjskie płace nie mogą być na poziomie azjatyckim, gdyż pracownik musi mieć dobrze ocieplone mieszkanie, ciepłą odzież, bardziej kaloryczne pożywienie. Z powodów klimatycznych jedyne co się naprawdę opłaca, to wydobycie ropy, gazu, węgla i surowców, szczególnie rzadkich i cennych metali czy diamentów.

To jest także podstawowa przyczyna zapóźnienia wobec Europy. Rosjanom przyszło walczyć dosłownie o przeżycie w znacznie trudniejszych warunkach, wyrębując sobie przestrzeń życiową w ekstremalnych warunkach przyrodniczych.

Autorstwo: Andrzej Szczęśniak

Zdjęcie: Iliya Pitalev

Źródło: MyslPolska.info